

στηλιτεύω

Πέμπτη, 2 Μαΐου 2013

Σημασία

στηλιτεύω,

Κυριολεκτικά : εγγράφω σε **στήλη*** την κατάρα, καταδικη αλλά και έπαινο^(Αναφ.2)

Plu.2.354b; record, τὰς ἀρετὰς ἐν ταῖς γραφαῖς Ph.2.2 (Pass.), cf. 2.24, al.: —Pass., τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐστηλιτεύθη Philoch.111.

Μεταφορικως : κατακρίνω δριμύτατα, κρίνω ή σχολιάζω δυσμενώς

στήλη:. ογκόλιθος ή λίθινη πλάκα που έφερε επιγραφές, όπου καταγράφονταν πολεμικές νίκες, αναθήματα, συνθήκες, ψηφίσματα κ.λπ., σε Ηρόδοτο, Αττικούς .· γράφειν τινὰ εἰς στήλην, ἀναγράφειν ἐν στήλῃ, εἴτε γιὰ νὰ ἀποδώσει τιμὴ εἴτε γιὰ νὰ ἐπιφέρει ἀτίμωση, σε Ηρόδοτο.

Συνώνυμα

Επικρίνω

Εκφραζω **αρνητική κρίση** για καποια ενεργεια καποιου.

Ελέγχω

η αξιωματική αντιπολίτευση **ελέγχει** αυστηρά τα πρόσφατα μέτρα λιτότητας

κατακρίνω

Κριτικάρω (αντι του κρινω ή επικρινω) ασκώ **κριτική**

Ψέγω

Πβλ. ΦΡ «Ουδεις **ψόγος**» .Αυτος που δεν επιδεχεται **ψόγον**, ο σωστός είναι αψογος.

μέμφομαι

[κρίνω μια πράξη κάποιου μη ορθή και τον κατηγορώ γι' αυτό] πβλ. Προταση μομφής.

βάλλω:

σύσσωμη η αντιπολίτευση **βάλλει** κατά του νομοσχεδίου για την Παιδεία

Επιτιμώ

Το τιμημα ήταν η επιβαλομενη ποινη επι εγκληματος. Πχ. Το γνωστον του Ανυτου: «Ανυτος εγραψεν,αδικει Σωκράτης ους με η πολις θεους νομίζει ου νομιζων , ετερα δε καινα δαιμονια εισηγουμενος, αδικει δα και τους παιδας διαφθειρων. **Τίμημα** θάνατος»

Τα επιτμια είναι τιμωρια επιβαλλομενη από τον πευματικο ή από κανονες της Εκκλησιας σε χριστιανο για αμαρτιες που εκανε. Εναλλακτικη λυση το συγχωροχαρτι. βλ. δεσμευσεις εικ 2 και σχολιο.

κακίζω

[κατακρίνω δριμύτατα]

καυτηριάζω

στιγματίζω:

ο πρωθυπουργός **στιγματίσε** ακόμη μια φορά τα φαινόμενα διαφθοράς στον δημόσιο βίο
στρέφω τα πυρά μου

βάλλω / εκτοξεύω / εξακοντίζω μύδρους/ λιθοβολώ

Επιτίθεμαι

ο πρωθυπουργός **επετέθη** με δριμύτητα εναντίον του αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης
[εκφράζω πολύ επικριτικά ή και υβριστικά λόγια για κάποιον ή κάτι]

καταφέρομαι

[ασκώ αυστηρή κριτική με ήπιο και μαλακό τρόπο]

καταφέρομαι

[ασκώ αυστηρή κριτική με ήπιο και μαλακό τρόπο]

Εγκυκλοπαιδικά

Ο Φιλοχωρος αναφέρει πως οι Ερμκοπιδες (αυτοι που εκοψαν τις κεφαλες των Ερμων) καταδιάστηκαν σε θανατο, η περιουσια τους δημευθηκε και επικηρυχθηκαν

"τα ονοματα αυτων **εστηλιτευθη** και εδημευθη τα χρηματα αυτων, και τω κτειναντι κατ' ανδρα εκυρυχθη ταλαντον »

Σχόλια στους Ορνιθες του Αριστοφανη

Η στήλη

3) λιθίνη η μεταλλίνη επιμήκης και ὀρθογώνιος πλάξ, ἐστημένη ἐν δημοσίῳ τόπῳ και φέρουσα ἐπιγεγραμμένας ἔξιστορήσεις μαχῶν, ἀφιερῶσεις, εὐχαριστίας, συνθήκας, φηγίσματα, νόμους, ἀποφάσεις ἢ τὰ ὀνόματα τῶν καταδικαζομένων ἐπὶ διαφόροις ἐγκλήμασιν κττ. : Ἡρ.2,102 ὄψεων δὲ ἀμαχητὶ . . παρέλαβε τὰς πόλιος, τούτοις δὲ ἐνέγραφε ἐν τῇσι στήλῃσι, αὐτ.106, αὐτ.4,87, αὐτ.6,14, Ἀριστφ. Ἀχ.727 ἐγὼ δὲ τὴν στήλην καθ' ἣν ἐσπείσαμην μέτειμ' ἵνα στήσω φανεράν ἐν τὰγορᾷ, αὐτ.Λυσ. 513, Θουκ.5,56, αὐτ.47 τὰς . . ξυνθήκας . . ἀναγράφας ἐν στήλῃ λιθίνῃ, Ἀνδοκ.1,51 ἀναγραφέντας ἐν στήλαις ὡς ὄντας ἀλιτηρίους τῶν θεῶν (πρὸς ἀτιμίαν και ὄνειδος), αὐτ.96 καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον τὸν ἐκ τῆς στήλης, αὐτ.3,34, Λυσ.30,17 τὰς θυσίας τὰς ἐκ τῶν κύρδεων και τῶν στηλῶν, Πλάτ.Κριτί.120Α δικάσεις . . κατὰ τοὺς ἐν τῇ στήλῃ νόμους, Δημ.121 γράμματα τῶν ὑμετέρων προγόνων, α . . κατέθεντ' εἰς στήλην χαλκῆν γράφαντες· **4) αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀναγραφόμενον ἐπὶ τῆς στήλης, συμβόλαιον, συμφωνία :** Ἀριστφ. Ὀρν.1051 ἐὰν δὲ τις ἐξελαύνῃ τοὺς ἀρχοντας, και μὴ δέχεται κατὰ τὴν στήλην, Λυσ.30,21 κατὰ τὰς στήλας αἷς οὗτος ἀνέγραψε (κατὰ τὴν συμφωνίαν), Ἰσοκρ.4,176, Δημ.209 τὰς στήλας καθελεῖν . . τὰς πρὸς Θεβαίους, αὐτ.495 λαβέ μοι . . τῆς στήλης τάντίγραφα, Πολύβ.26,1,4 παραβῆναι τοὺς ὄρκους . . τὰς στήλας·

Ετυμολογία

Από το στήλη = κολώνα

Εικόνες

Η στήλη του Τραιανου	Επιτύμβια στήλη	Σπονδυλική στήλη
		

Ομόηχο

στύλος

Ο πληθυντικός **οι στύλοι** ακούγεται όπως ο ενικός του στήλη: **η στήλη**

Ο στυλος είναι συνωνυμολογία του [σταυρός](#) και του [κίων](#).

Από τον στυλο και το [στυλώνομαι](#) : Παίρνω θρεπτική τροφή ώστε να μπορέσω να σταθώ όρθιος

Στα λατινικά stavoros ή stavoros > restauro αναστυλωνω > ρεστωράν εκεί όπου τρωσ και στυλωνεσαι.

Ξενογλωσσα

Λατινικά

Ιταλικά

Γαλλικά

Αγγλικά

Φράσεις

Γαλλισμός

Mettre au jour ή **mettre au grand jour la perfidie de quelqu'un** **στηλιτεύω** την απιστίαν τίνος, αγω εις το φως της ημερας, **θεατριζω**

Αναλογο προς το σημερινο κοινοτοπο "**φέρνω στο φώς της δημοσιότητας**"

9450.126 [132]

Στήλη αλατος

Εμεινα ως στήλη αλατος, μαρμαρωσα εμεινα αφωνος, αδυναμος να αντιδράσω.

Από την γνωστη ιστορια της καταστροφης των Σοδομων οπου η συζυγος του σοδομίτη Λωτ εγινε στήλη

αλατος.

Παράγωγα

Στηλιτευμα = υβρεολόγιο

Εστηλιτευμένος = επικυρηγμενος

Αναφορές

1

Ερμοκοπίδες. Έτσι ονομάστηκαν οι ακρωτηριαστές των ερμαϊκών στηλών (Ερμαί), που ήταν τοποθετημένες στην αγορά της αρχαίας Αθήνας για λατρευτικούς σκοπούς. Η ιερόσυλη πράξη έγινε τη νύχτα της 10ης προς την 11η Μαΐου του 415 π.Χ. (παραμονές του απόπλου του αθηναϊκού στόλου για τη Σικελία) και καταθούρβησε τον λαό, επειδή θεωρήθηκε αφενός κακός οιωνός για την έκβαση του στρατιωτικού εγχειρήματος, αφετέρου προοίμιο στάσης για την ανατροπή της δημοκρατίας. Οι υποψίες στράφηκαν αρχικά κατά του Αλκιβιάδη –ο οποίος κατόρθωσε να διαφύγει στους Θουρίους– και ορισμένων φίλων του, οι περισσότεροι από τους οποίους τιμωρήθηκαν με θάνατο. Το ζήτημα όμως πήρε μεγάλες διαστάσεις μετά τις ανυπόστατες, όπως αποδείχτηκε στη συνέχεια, κατηγορίες κάποιου Διοκλείδη, ο οποίος ανέβασε τον αριθμό των δραστών σε 300 και έσπευσε να κατονομάσει 42 πρόσωπα, στα οποία περιλαμβάνονταν δύο βουλευτές, ο Μαντίθεος και ο Αφεψίων, ο κωμικός ποιητής Φρύνιχος, ο ρήτορας Ανδοκίδης και πολλές άλλες προσωπικότητες. Τελικά η υπόθεση, που ενείχε στην ουσία καθαρά πολιτικό χαρακτήρα, επειδή συνδεόταν άμεσα με την έντονη διαμάχη ανάμεσα στη δημοκρατική και στην ολιγαρχική φατρία, έκλεισε με την ομολογία του Ανδοκίδη ότι ευθύνονταν ο Ευφίλητος και οι σύντροφοί του και την αναγνώριση του Διοκλείδη ότι έδρασε με την παρακίνηση του Αλκιβιάδη, του Φυγούσιου, του Αμιάντου και άλλων.

2

κέρυξ αναγορευέτω ότι ο δήμος στεφανοί Ηγήσιππον και Αντίπαππον αρετής ένεκεν και φιλοτιμίας της εις τους αλόντας μεθ' αυτών αναγράψαι δε τότε το ψήφισμα εις στήλην και στήσαι εις το ιερόν της Αθηνάς της Πολιάδος, της δε αναγραφής επιμεληθήναι Ηγησίστρατον».¹

293.168

3

ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΣΦΟΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΤΟΥ 21 ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟ Ε'

«Συμβουλευόμεν καί παραινούμεν καί έντελλόμεθα καί παραγγέλλομεν πᾶσιν ύμιν... νά διακηρύξετε τήν άπάτην τών ειρημένων κακοποιών καί κακοθούλων ανθρώπων... νά τούς στηλιτεύσετε πανταχοῦ ὡς κοινούς λυμεῶνας... νά διαφυλάττετε τήν πίστιν καί κάθε ύποταγήν καί εὐπείθειαν εις αὐτήν τήν θεόθεν ἐφ' ἡμᾶς τεταγμένην κραταιάν καί άήττητον βασιλείαν...»